

Bibliodraamaa Lapin naisille Kittilän seurakuntasali 11-13.9.2015

järj. NNKY, Taija Hemminki ja seurakuntapastori Meri Tirroniemi Kittilän seurakunta

Yhteensä kaksitoista osanottajaa.

Tekstit: Selofhadin tyttäret (4.Moos.27:1-11) ja Foinikialaisnaisen/kanaanilaisnaisen usko (Mark. 7:24-30; Matt. 15:21-28):

Lapin naisten bibliodraamassa koettua

Ryhmän tulkintaa, ajatuksia ja tunteita teksteistä

Selofhadin tyttäret (4.Moos.27:1-11):

Virittäymisessä tutkimme mm. suoraan katsomista ja ohikatsomista pareittain, mikä johti tyttären rooleihin. He lähtivät puhumaan suoraan perintöoikeudesta erämaavaelluksen loppuvaiheessa kansansa päättäjille: Moosekselle, pappi Eleasarille ja päälliköille. Tyttärillä ei ollut perintöoikeutta. Vanhemmat olivat kuolleet eikä heillä ollut veljeä. Joosefin pojan Manassan perintö oltiin menettämässä.

Teimme mm. spontaanin draaman, jossa kaikki olivat rooleissa. Ryhmä valitsi henkilöt rooleihin. Selofhadin tyttärinä vanhin, Mahla, johti puhetta, kun tyttäret olivat perintöasiansa kanssa Mooseksen edessä. Jakamisessa Mahlan roolin tehnyt kertoi, ettei yksin olisi pärjännyt vaan tarvitsi siskot –Noa, Hogla, Milka ja Tirsä – mukaan. Asia oli yhteinen ja tärkeä. Joku heistä jännitti, joku pelkäsi ja arkaili. Tunnelma draamassa oli intensiivinen. Siskokset seisivat kolmion muodossa, kolme edessä ja kaksi takana, Moosesta ja pappi Eleasaria ja päällikköä vastapäätä pyhäkköteltan ovella. Mooses kuunteli. Jakamisessa Mooseksen roolin tehnyt sanoi, ettei hänen ollut helppo olla, koska Mooseksena joutui hetken olemaan tietämätön, osaamaton, ymmällään ilman selkeää ratkaisua. Pappi Eleasar ja päällikkö olivat kiinnostuneita, miten Mooses toimii. Päällikön roolissa ajatuksissa tuli esille kritiikkiä tyttöjen sopimatonta käytöstä kohtaan. Kansan johtajana Mooses kääntyi Jahven puoleen apua saadakseen. Mooses käytti aikaa pohdintaan, ei suoraan kieltänyt, eikä myöntänyt. Lopulta hän muutti vallitsevaa käytäntöä ja sanoi Jahven sanat: ”Selofhadin tyttäret ovat oikeassa, heille kuuluu perintöoikeus.” Tyttäret puhkesivat ilon kiljahduksiin ja tanssiin!

Jakamisessa koettiin myös merkittävänä Mooseksen kaltainen johtaja, joka kysyy neuvoa Jumalalta. Tilanne vertautui huoleen tämän hetken taloudellisesta tilanteesta ja pakolaisten tulosta Suomeen.

Foinikialaisnaisen/kanaanilaisnaisen usko (Mark. 7:24-30; Matt. 15:21-28):

Luimme ensin Markuksen tekstin. Varsinainen työskentely tehtiin Matteuksen tekstistä. Tekstiin virittäytyttiin neljän nurkan – menetelmällä, jossa huoneeseen merkittiin tekstin jänniteparit: parantaja – avunhakija; leipä – leivän muruset. Teksteissä on muitakin jännitteitä, kuten pakanoiden alue Tyyroksen seutu – Galilea. Markuksen/Matteuksen Jeesus piipahti hetken poissa tutulta maaperältä tarkoituksena saada levätä. Jeesus joutui kuitenkin oppimaan uutta kohdatessaan sinnikkään ja sanavalmiin naisen, joka haki lapselle apua. Oli haasteellista kohdata Jeesus, joka ei aluksi parantanut.

Teksti tuotti vahvan kerroksellisuuden: kaikki tässä maailmassa eivät edelleenkään parannu eli ryhmä ja ohjaajat joutuivat kosketuksiin sairauden, pettymyksen ja kivun kanssa. Kun me ohjaajat pohdimme draamaa jälkikäteen, niin tulkitsimme, että kertomuksissa oli kysymys, miten Jeesuksen käsitys tehtävästään muuttui. Kieltäytyminen parantamasta ei ollut henkilökohtaista. Suhteesta tuli henkilökohtainen, kun dialogi Matteuksen mukaan jatkui.

Tutkimme Jeesuksen roolia ryhmässä moniäänisenä Jeesuksena, mikä toi esille kunkin oman Jeesus-kuvan. Kun ihmiset ovat ensimmäistä kertaa bibliodraamaryhmässä, niin Jeesuksen rooliin sijoitetaan kaikki se, mitä Jeesuksesta tiedämme, olemme uskon/epäuskon kautta kokeneet ja mitä kirkon dogmassa Jeesuksesta ristiinnaulittuna ja ylösnousseena opetetaan. Raamatunlukijoina bibliodraamassa ovat läsnä tekstien ajattomuus, suhtautuminen tekstiin ja roolihenkilöihin ilman selkeää aikaan sitomista. Tässä kertomuksessa Jeesus ei ollut vielä kärsinyt eikä ilmestynyt Kristuksena oppilaille. Jäimme miettimään sitä, miten bd-ohjaajana osaisimme ”kirkastaa” ryhmälle Jeesuksen moninaista roolia ihmisenä ja Jumalan Poikana ja missä vaiheessa Jeesuksen kasvu tehtävässään on kulloisessakin bd-tekstissä. Kolmen päivän bibliodraama on pitkä ja toisaalta aivan liian lyhyt Jeesus – kuvan muutosprosessien syntyyn. Turvallisuus, joka muodostuu mm. hyväksynnästä saada olla oma itsensä oman Jeesus-kuvansa kanssa, on tärkeintä osallistujalle. Silti juuri tämä kertomus tönäisi totuttua Jeesus-kuvaa ja antoi mahdollisuuden monipuoliseen ristiriitaiseen Jeesukseen.

Matteuksen kertomuksessa nainen huutaa. Teimme ääniharjoituksia, jotka johtivat huutamisen harjoitteluun ja lämmittivät naisen rooliin. Kokemukset olivat ristiriitaisia. Joillekin huutaminen oli mahdotonta ja joillekin terapeutista. Monet samaistuivat draamassa apua hakevan naisen rooliin, hänen hätäänsä ja sitkeyteensä. Oli myös merkityksellistä tehdä opetuslasten roolia, jotka häiriintyivät huutavasta naisesta. Teimme myös spontaanin draaman Matteuksen tekstistä nykyaikaan sijoitettuna. Vaikka Kittilään ei ole tullut turvapaikanhakijoita, niin teema eli vahvasti ryhmässä. Esiin tuli valikointi. Kristitty pääsi läpi heti. Näimme myös turvapaikan hakijan roolin, jossa hän loputtomalla sitkeydellä sai murrettua vastaanottavan virkailijan rutiinin. Draama oli katarhtinen kokemus. Se tuotti naurua ja itkua yhtä aikaa ja purki huolta tilanteesta. Keskustelussa esiin tuli itsestään selvänä myötäeläminen ja halu auttaa.

Teimme päätöstyönä molempien tekstien jälkeen aikajanan eri värisillä kankailla Selofhadin tyttären tarinan ajasta (n. 600 eKr.) nykyaikaan ja tulevaisuuteen (n. 2030) Osanottajat valitsivat yhteisen keskustelun jälkeen rohkean ajassaan epäkohtia vastaan taistelleen naisen roolin. Useimmat valitsivat Uuden Testamentin naisten rooleja: Maria Jeesuksen äiti, Magdalan Maria, Kanaanilainen nainen, ja lisäksi näyttämölle tuli Ruut, kaksi Äiti Teresaa ja Anna-Maija Raittila. Heidän joukossaan kulki Rohkeus. Naiset kohtasivat toisiaan ja kuuntelivat toistensa tarinoita. Lopuksi he katsoivat omina itsenään tulevaisuuteen ja sanoittivat sen. Useimmat rukoilivat. Työskentelyssä oli intiimi ja tiivis tunnelma. Lopuksi jokainen sitoutui omassa mielessä pienimpään askeleeseen, jonka aikoo tehdä viikon aikana sen asian hyväksi, johon tarvitsee rohkeutta. Asia oli löydetty Selofhadin tyttären työskentelyn päätteeksi.

Osallistuimme sunnuntaina messuun. Teimme yhdessä ryhmän kanssa esirukouksen. Rohkeiden Raamatun naisten innoittamina Kittilän kirkossa rukoiltiin mm. ” Jumala, siunaa Suomen naisia!”

Loppukeskustelussa kuulumme, miten merkittävää ja ainutlaatuista tällainen raamattutyöskentely osanottajille ja heidän joukossaan järjestäjille oli. He toivoivat jatkoa.

Terveisin Aino-Kaarina Mäkisalo ja Minna Salmi